



Samefolkets sång

- den samiska nationalsången

Saemiej Laavlome

Sámemátto Lávla

Sámi Soga Lavlla

Sámiemádduon Lávlluome

Sami People's Song

F c Dm B c7

F c f c A Dm7 c f c

F c f B c7

F c7 B f

Kompositör: Arne Sörлие

Samefolkets dag och sång

Samernas nationaldag eller Samefolkets dag är gemensam för alla samer oavsett om de bor i Sverige, Norge, Finland eller Ryssland. Det är en dag som uppmärksammas med aktiviteter och kulturarrangemang på olika håll. Samerådets 15:e samekonferens beslutade 1992 i Helsingfors att samernas gemensamma nationaldag skall vara den 6 februari. Nationaldagen firades för första gången 1993 samtidigt som FN:s internationella urbefolkningsår officiellt öppnades. Den 6 februari 2007 vajade för första gången den samiska flaggan utanför Stockholms stadshus på nationaldagen.

Varför den 6 februari?

Det första samiska landsmötet hölls i Trondheim den 6 februari 1917. Mötet samlade över hundra samer från Sverige och Norge, därav en stor del kvinnor. Det var första gången i den samiska historien som nord- och sydsamer från Norge och Sverige samlades till ett gränslöst möte för diskutera gemensamma problem. Därför har den 6 februari valts som en viktig symboldag för alla samer, oavsett vilket land man bor i.

Sameflagga

Den samiska flaggan är för alla samer. Den godkändes den 15 augusti 1986 av den Nordiska Samekonferensen (Samerådet) i Åre och är formgiven av Astrid Båhl från Skibotn i Troms i Norge. Cirkeln är en sol- och månesymbol. Solringen är röd och månringen är blå. Färgerna kommer från den samiska dräkten.

Nationalsång

1986 beslutades även att Sámi soga lávlla eller Samefolkets sång, officiellt skulle utses till Samernas nationalsång. Texten är skriven 1906 av sjösamen Isak Saba (1875-1921) som arbetade som lärare och kyrkomusiker och var född i nordnorska Nesseby. Isak Saba var den första same som valdes in i norska Stortinget. Melodin är komponerad av Arne Sörlie.

En kvinnlig nationalhjälte

En av initiativtagarna till landsmötet den 6 februari 1917 var Elsa Laula Renberg (1877-1931). Hon var född i Tärnaby och dotter till en renskötare. Hon hade själv erfarenheter av landtvister när hennes familj förlorade sitt skatteland i samband med att fadern dog. Hon var bekymrad över segregationspolitiken som den svenska staten bedrev och ansåg att samerna för att se förändring måste stå tillsammans. Till exempel ville man inte att de samiska barnen skulle få en sämre skolutbildning än andra barn på den tiden.

Samefolkets sång (SVENSKA)

Nordvart genom Karlavagnen
ser du Samelandet skymta:
Fjäll bak fjäll i fjärran blåna,
sjöar sträcka sig vid sjöar,
bergens branter, fjällens toppar
höja sig mot själva himlen,
bäckar brusa, skogar susa,
tvärbrant stupa stålgrå uddar
strävande mot stormigt hav.

Frosten härjar här om vintern,
yrsnön vräks av vilda vindar,
ändock älskar sameätten
denna jord av allt sitt hjärta:
Månens ljus en färdman fagnar,
flygga norrskensflammar fladdra,
klövknäpp, rengrymt hörs bland snåren,
ut på insjön, över slätten,
slamrar släden vägen fram.

Och när sommarns
sol förgyller skogen,
havet, havets stränder, guldombglänsta
fiskefartyg vaggas utav vågor,
gullhamn får var vattenfågel,
strömmarna som silver glittra,
årar blänka, stakar blixtra,
under sång ses männen styra
utför eda, fors och fall.

Lapplands släkte, sameätten,
obräckt har sen mäktat utstå
mördartjuder, slemma köpmän,
sluga skattekrävarskaror.
Hell, var hälsat, sega släkte!
Hell dig fridens rot och fäste!
Krigisk fejd har aldrig flammat,
aldrig spilldes brödrablodet
ibland Lapplands lugna ätt.

Våra fäder övervunno
vrånga våldsmän fordomtima,
bröder låt oss likaledes
strida segt emot förtrycket!
Solens söner starka släkte!
Dig kan ingen ovän kuva,
blott ditt väna språk du vårdar,
minnes forntidsfädrens maning:
Sameland åt samerna!

Saemiej Laavlome (SYDSAMISKA)

Nuelesne dan elmien jissien
vååjnesh saemiej eatneme lea.
Vaeriej duekesne gueb telh vaajjah,
våaroen tjielke jaevrieh vååjnoeh.
Dalvesh, vaerieh, vaartoeh, vuemieh
alnadahkh elmeden vööste.
Johkh vijtjeldieh vuejtieh sjuvvieh.
Vaartoeh-gaejsieh, spaenjieh njiemesjh
tjåadtjoeh vööste doeterm.

Daelvege goss' vähtjadahke
tjuatsa, elmie, gåaltoeminie.
Läjhkan saemien-boelve eahtsa
jijtse barkoeh, årroeh-sijjeh.
Fealadäjjam aske tjuavka,
goeksegh buelieh, naestieh gijkieh.
Bovtsen kraaje sermiej sisnie,
jaevrieh vaegkieh govloeh sjuvvieh,
gierehtsh råantjoeh daelvege.

Giesege goss' biejjie guaka
vaerieh vuejtieh jaevrieh klienjeh.
Mearoeh jaavretjh, baaroeh guedtieh,
klienjesne dah göölijh vååjnoeh.
Tjaetsien-ledtieh dah aaj klienjeh,
johkh goh silph dah vååjnoeh gelkieh.
Aajroeh kljkieh aajroeh klienjeh,
almetjh aavoeh almetjh juejkieh
stoerre jeanoem våålese.

Saemien eatneme jih saemieh
eah Leah annje jaavoelamme.
Fåjjoeh tjuvrieh äsesiästajjah
faelskies skaejhvieh skaehtie-fävhtah.
Vyörtogs veaksehks saemien boelve!
Vyörtogs raffies saemien boelve!
Ij naan dåara saemiej gaskem,
ij naan virre galkasovveme.
Raeffie saemien boelvesne.

Dovletje lea mijjen maadtoe
miedtiejidie baajhtestamme.
Mijjeh aaj, viellh vuastalibie
vueliedäjjah tjimkes-laakan!
Biejgien baarniej veaksehks maadtoe!
Eah edtjh datnem fåjjoeh nähkehtidh,
jis geeht jijtjedh gullie-gielem,
mājhtah maadtoeh bihkedassem:
Saemien eatneme saemide!

Sámi Soga Lavlla (NORDSAMISKA)

Guhkkin davvin Dávvgáid vuolde
sabmá suolggai Sámieanan.
Duottar leabbá duoddar duohkin,
jávri seabbá jávrri lahka.
Čohkat čilggin, čorut čearuin
allanaddet almmi vuostái.
Šávvet jogat, šuvvet vuovddit,
cáhket ceakko stállenjárggat
máraideaddji mearaide.

Dálvit dáppe buolašbiekkat,
muohtaborggat meariheamit.
Sámisohka sieluin mielain
eahccá datte eatnamiiddis:
Mátkálažžii mánuheabit,
giđđodeaddji guovssahasat, -
ruoškkaš, ruovggas rođuin gullo,
juhca jávrriin, jalgadasain,
geresskálla máđiid miel.

Ja go geassibeavváš gollut
mehciid, mearaid, merragáttiid,
golli siste guollebivdit
suilot mearain, suilot jávrriin.
Gollin čuvget čáhcelottit,
silban šovvot sámieanun,
šelgot čuoimmit, šleđgot áirrut,
luitet olbmát lávlodemiin
geavgnáid, guoikkaid, goatniliid.

Sámieatnan sohkagoddi –
dat lea gierdan doddjokeahttá
goddi čuđiid, garrogávppiid,
viehkes vearre-vearroválddiid.
Dearvva dutnje, sitkes sohka!
Dearvva dutnje, ráfi ruohtas!
Eai leat doarut dorrojuvvon,
eai leat vieljain varat vardán
sámi siivo soga sis.

Máttarádját mis leat dovle
vuoitán vearedahkkiid badjel.
Vuostálastot, vieljat, miige
sitkatvuodain soardiideamet!
Beavvi bártniid nana nálli!
Eai du vuoitte vašálaččat,
jos fal gáhttet gollegielat,
muittát máttarmáttuid sáni:
Sámieatnan sámiide!

Sámemátto Lávla (LULESAMISKA)

Allen sjuhtjunisáj vuolen
dåppen ráfes Sámeednam
Duottarduogen duottar vuojnnu
Jávre sledju lahkakakkoj
Tjåhkå allen, båre tjåron
allånaddi alme vuossti
Jågå skåvvi, vuome sjåvvi
Tsåhki tsåkko stállenjårga
mårådiddje merajda

Dålven dáppe ruosstebiekka,
muohta bårgåt mieredagi
Såmevierrek sielujn mielajn
åhttså gåjt val ednamijdes
Våjaldiddje månnodihpen
libjudiddje guovsagiså
ruosjkasj, ruovgas rådojn gullu
juhtsa jávrrijn, jalggadisåjn
gieris skuolkat manådijn

Ja gå giessebåjvåsj gålli
miehtsijt, merajt, merragáttijt
gålle sinna guollebivdde
suvdos merajn, suvdos jávrrijn
gållen tjuovggi tjåhtjelåtte
silbban guojtti såmeåno
sledju ståkko, sledju åjro
loujtti ålmmå lávludalle
bårssjo guojkajt åkkijda

Såmeednam, máttoguodde,
dat lea gierddam doaddjudagi
gådde tjudijt, rievvudagåjt
sluogas vierrevårrovålddijt
Råmmpo dunji, sávres máddo
Råmmpo dunji, ráfes ruohtsas
Ålla doaro doaroduvvam,
ålla vieljaj varå varddåm
såme sijvos mátto sin

Máttarádjå sij li dålen
vuojtåm vierredahkkij badjel
Vuosstålasstup, vielja, mij aj
sávrrudagåjn vuolediddjåj
Biejvemånåj gierddis máddo
duv e vuojte vasjulattja
jus val vårri gållegielat
Mujttit máttarmåttoj bågajt
Såmeednam såmijda!

Sámiemádduon Lávlloome (UMESAMISKA)

Meälggadisne Nuarttanástien
vuöliesne leä Sámiens lándda
viđđies vuemij, várduos värj,
jilliene huv tsiägguo gájsieh.
Jávrieh gijggh áj mehtsij sissnie,
juhkkagársah gürtjijgüjme.
Giessiek láchvuos beägga buvssa,
tjakttjak garra vjrruo márrá
miäran práđies baktijde.

Dálvviek dássnie bájguojbiäggah,
gühkkiev garra guolduonájbmuo.
Sámiens vierriege güjt intán
gieries iädnamuvse eähttsá.
Mennijde áj mánnuodiehpie,
sjnjájbaldiejjie elmij guoksagh,
ruhtuon ruosjkas, kriävvan krájja
jávrieh jühttsh áj värj vuösstie,
dálvviek skuolla gierietsij.

Gåssie giessiek gülliebeävjvie
tjuavggá tjeälgga tjätsij nelle,
guellijeh áj güllien sissnie
suajbma suvvanijde süvkkeh.
Vujdnijeäh áj tjáhtsieláddieh
veäjjkaminne javrij jarguv.
Vadnasijne álbmáh iänuon (jiänuon)
garra guojkuv juajggaminne
luejtteh lüvllieluoktijde.

Sámielándan máddarmádduo
gírruov giärdij, skyölmadahkkuv,
tjergges tjuvđij láđđamijde,
sluögies skáhttievalddijijde.
Buorajk, sávries syöbradahkka,
sámiens bärđnij siädduos bualvva.
Güdniev düdnje ráhvien ruohtas!
Sádnán, eäh leäh gåssiek güssniek
veljij varrah varddáme.

Dálliene lin máddarájjáh
bahhádahkkij viđnárine.
Tjuodtjuobe áj mijjah,viäljah,
vuöliedejjij fámuoj vuösstie.
Biejvienbärđnij vieksies mádduo,
åjsuoh dádna vissjuoladtjuv,
jüs gájks gähtth duv gülliegiäluv.
Müjtieh máddarmádduov báguov:
Sámiens iädnamh sämijde!

Sami People's Song (ENGELSKA)

Far up North 'neath Ursa Major
Gently rises Samiland.
Mountain upon mountain.
Lake upon lake.
Peaks, ridges and plateaus
Rising up to the skies.
Gurgling rivers, sighing forests.
Iron capes pointing sharp
Out towards the stormy sea.

Winter time with storm and cold
Fierce blizzards.
Sami kin, with hearts and souls
Their lands do love.
Moonlight for the traveller,
Living Aurora flickering,
Grunt of reindeer heard in groves of birch,
Voices over lakes and open grounds,
Swish of sled on winter road.

Summer's sun casts golden hues
On forests, seas and shores.
Fishermen in gold, swaying
With the golden seas, golden lakes.
Silver Sami rivers gurgling
'round sparkling poles, shining oars.
Singing, men float down
Rapids, great and small,
And waters calm.

Samiland's people
With unbending strength
Defeated killing enemies, bad trades,
Sly and evil thieves.
Hail thee, tough Sami kin!
Hail thee, root of freedom!
Never was there battle,
Never brother's blood was spilled
Amongst the peaceful Sami kin.

Our ancestors long ago
Trouble makers did defeat.
Let us, brothers, also resist
Staunchly our oppressors.
Oh, tough kin of the sun's sons,
Never shall you be subdued
If you heed your golden Sami tongue,
Remember the ancestors' word.
Samiland for Sami!

